

О. В. Муравльова

ЗАСТОСУВАННЯ ПРЯМОГО АНТИОКСИДАНТА ТІОТРИАЗОЛІНУ В КОМПЛЕКСНОМУ ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА АВТОІМУННИЙ ТИРЕОЇДИТ

Українська медична стоматологічна академія, Полтава

Вступ

Епідеміологічні дослідження, що проводяться протягом останнього десятиріччя, виявили значну поширеність патології щитоподібної залози (ЩЗ) в Україні [1; 9]. Масштаби захворюваності насамперед пов'язані з йодною недостатністю (абсолютною або відносною), основними проявами якої є ендемічний зоб з вузлуотворенням та без нього, гіпотиреоз тощо [2; 4; 8; 10]. Слід зазначити, що в структурі зобної ендемії неабияке місце посідають тиреоїдити, з яких 90 % припадає на автоімунний тиреоїдит (АІТ), фіналом якого є гіпотиреоз [1; 9; 11]. Вищезазначене свідчить, що у патогенезі АІТ задіяна ціла низка чинників. Складність їх взаємодій створює багато невирішених проблем. Так, в останні роки виявлено важливу роль вільнорадикального переокиснення (ВРПО) ліпідів у генезі АІТ [6; 7]. У зв'язку з цим профілактика та лікування АІТ потребують нових сучасних підходів.

Метою нашої роботи стало вивчення терапевтичної ефективності прямого антиоксиданта — тіотриазоліну в комплексній терапії АІТ.

Матеріали та методи дослідження

Нами обстежено 20 хворих на АІТ, які перебували на лікуванні в ендокринологічному відділенні Полтавської обласної клінічної лікарні ім. М. В. Скліфосовського, та група здорових, яка складалася з 15 осіб. Середній вік обстежених

становив $(35,9 \pm 2,1)$ року. Клінічний діагноз було верифіковано на підставі даних об'єктивного обстеження, ультрасонографічного дослідження ЩЗ.

У хворих до початку та після лікування визначали кількісний вміст у крові тиреотропного гормону (ТТГ) і рівень тиреоїдних гормонів трийодтироніну (T_3) та тироксину (T_4). Використовували комерційні тест-системи "HUMAN ELISA" для імуноферментного аналізу. Кров для дослідження брали з ліктьової вени в об'ємі 5 мл за умов основного обміну вранці натщесерце. Аналіз проводили відповідно до інструкцій фірми-виробника тест-систем. Проби визначалися за допомогою імуноферментного аналізатора ІФА М/340.

Визначення активності церулоплазміну в сироватці крові ґрунтувалося на реакції окиснення фенілєндіаміну, яке відбувається за участі церулоплазміну. Ферментативну реакцію зупиняли додаванням фтористого натрію. За оптичною густиною продуктів, що утворювалися, судили про активність церулоплазміну в дослідній пробі [3].

Вміст малонового діальдегіду (МДА) визначали за такою методикою: при нагріванні з формальдегідами утворювався триметиновий комплекс, який мав рожеве забарвлення і максимум світлопоглинання при 532 нм. Інтенсивність забарвлення була пропорційна вмісту МДА [3].

Концентрацію дієнових кон'югатів (ДК) визначали на під-

ставі їх властивості поглинати світлове випромінювання в ультрафіолетовому відрізку спектра. Максимум поглинання спостерігався при довжині хвилі 232 нм. При цьому оптична густина розчину була пропорційна концентрації ДК у дослідній сироватці [3].

Усіх хворих було поділено на дві групи. Першу групу склали 10 хворих, які отримували традиційне лікування (L-тироксин, ортофен, персен). Хворим другої групи (10 осіб) до комплексного лікування додатково призначали антиоксидант тіотриазолін добовою дозою 30 мг протягом 4 тиж. Антиоксидант тіотриазолін є похідним 1,2,4-триазолу. Препарат має радіопротекторну, мембраностабілізуючу, антиоксидантну активність [5].

Статистична обробка даних проводилася методом варіаційної статистики за допомогою стандартного пакета статистичних розрахунків Microsoft Excel 97 SR-1 з використанням персонального комп'ютера Pentium III. Визначали середні величини та їх помилку, вірогідність розходження середніх величин оцінювали за t-критерієм Стьюдента, відмінності вважалися статистично вірогідними при $P < 0,05$.

Результати дослідження та їх обговорення

Серед обстежених хворих жінок було 18 (90 %), чоловіків — 2 (10 %). При клінічному обстеженні в обох групах пацієнти скаржилися на неприємне відчуття в ділянці шиї, загаль-

Таблиця 1

Розміри щитоподібної залози, вміст ТТГ гормону та ВРПО ліпідів у хворих на АІТ і практично здорових осіб

	Розміри ЩЗ, см ³	ТТГ, мМО/л	ДК, мкмоль/л	МДА, мкмоль/л	Церулоплазмін, ОД/мл
Здорові, n=15	10,84±0,13	2,03±0,30	40,69±2,12	4,94±0,53	301,03±8,40
Хворі, n=20	20,25±2,06*	3,09±0,35*	49,79±2,24*	8,83±0,90*	268,5±7,2*

Примітка. * — показники вірогідні порівняно з групою здорових осіб, P<0,05.

ну слабкість, зниження фізичної працездатності, підвищену чутливість до холоду, сухість шкіри, сонливість, особливо в другій половині дня. Ультрасонографічне дослідження виявило збільшення ЩЗ, яке становило (20,25±2,06) см³ при зниженій ехогенності тканини та неоднорідності її структури.

У всіх хворих, порівняно зі здоровою групою, було виявлено підвищений рівень ТТГ, який становив (3,09±0,35) мМО/л. Також порівняно зі здоровою групою було виявлено вірогідне підвищення рівня ТТГ, який дорівнював (3,09±0,35) ОД/мл; рівень ДК становив (40,69±2,12) мкмоль/л; зафіксовано підвищення рівня МДА. Також відмічено пониженою концентрацію церулоплазміну (табл. 1).

Після проведення традиційної терапії та комплексного лікування із застосуванням тіотриазоліну у хворих спостерігалось поліпшення загального стану: зменшилася кількість скарг на неприємне відчуття в ділянці шиї, загальну слабкість, підвищилася фізична працездатність, знизилася чутливість до холоду, зникла сонливість.

Слід відмітити, що застосування тіотриазоліну сприяло більш швидкому зменшенню розмірів ЩЗ, які становили до лікування (20,25±2,06) см³, після лікування — (13,9±1,85) см³ (P<0,05), порівняно з контрольною групою, в якій проводили традиційне лікування: до лікування розміри ЩЗ дорівнювали (22,80±2,42) см³, після лікування — (19,7±1,59) см³.

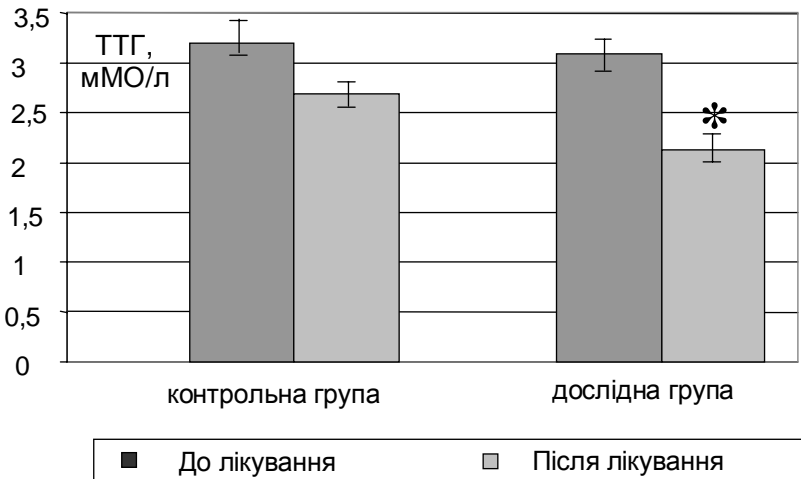

Рисунок. Зміна рівня ТТГ при комплексній терапії АІТ із застосуванням тіотриазоліну

Примітка. * — P<0,05 порівняно з контрольною групою.

На рисунку подано динаміку зміни рівня ТТГ.

Використання комплексної терапії із застосуванням тіотриазоліну сприяло вірогідному зниженню рівня ТТГ: до лікування (3,09±0,35) мМО/л, після лікування — (2,20±0,12) мМО/л, P<0,05. Виявлено вірогідне зниження рівня МДА та ДК порівняно з даними до лікування, що вказувало на пригнічення активності перекисного окиснення ліпідів.

Спостерігалася тенденція до підвищення активності антиоксидантного захисту за показником активності церулоплазміну (табл. 2).

Висновки

Таким чином, на підставі проведених досліджень виявлено позитивний терапевтичний ефект при застосуванні тіотриазоліну в комплексній терапії аутоімунного тиреоїдиту, що підтверджується норма-

Таблиця 2

Рівні МДА, ДК й активність антиоксидантного захисту у хворих на АІТ до та після лікування, n=10

	МДА, мкмоль/л		ДК, мкмоль/л		Церулоплазмін, ОД/мл	
	до лік.	після лік.	до лік.	після лік.	до лік.	після лік.
Контрольна група	8,94±1,23	6,90±1,16	48,40±1,78	45,90±1,92	269,3±5,9	272,0±8,6
Дослідна група	8,83±0,90	5,3±1,2*	49,80±2,24	42,1±2,2*	268,5±7,2	290,0±8,3

Примітка. * — вірогідно порівняно з хворими до лікування, P<0,05.

лізацією як клінічних показників, так і зниженням активності ВРПО ліпідів. Даний підхід відкриває нові перспективи в терапії АІТ з використанням препаратів антиоксидантів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Бобирьова Л. Є.* Епідеміологічні дослідження радіаційно-обумовленої патології щитоподібної залози по Полтавській, Житомирській областях і по Україні в цілому у післячорнобильський період // Збірник матер. обл. наук.-практ. конф. «Медико-генетичні та екологічні проблеми Чорнобильської катастрофи через 15 років», Полтава, 2002. — С. 4-14.

2. *Йододефіцитні захворювання: діагностика, профілактика та лікування: Метод. рекомендації / М. Д. Тронько, В. І. Кравченко, В. І. Паньків та ін.* — К., 2003. — 28 с.

3. *Методи клінічних та експериментальних досліджень в медицині / Л. В. Беркало, О. В. Бобович, Н. О. Боброва та ін.; За ред. І. П. Кайди-*

шева. — Полтава: Полімет, 2003. — 320 с.

4. *Паньків В. І.* Йододефіцитні захворювання: Практ. посібник. — К., 2003. — 70 с.

5. *Піняжко О. Р.* Репаративні та нефропротекторні властивості тіотриазоліну та його нових лікарських форм: Автореф. дис. ... д-ра мед. наук. — К., 2002. — 26 с.

6. *Пато-* та морфогенез щитоподібної залози при аутоімунному тиреоїдиті / Є. В. Плешанів, О. О. Сергієнко, О. П. Касіян, П. Д. Гардін // Програма і матеріали Пленуму асоціації ендокринологів України, присв. 25-річчю кафедри ендокринології Львівського університету ім. Данила Галицького, та підсумкова нарада головних ендокринологів обласних управлінь охорони здоров'я держадміністрації України. 22-23 травня 2003 р., Львів. — С. 90-91.

7. *Воздействие* фтора и его производных на окружающую среду и организм человека / О. И. Попов, Л. В. Подригало, Г. Н. Даниленко, Н. Г. Семко // *Врачеб. практика.* — 2000. — № 1. — С. 87-89.

8. *Рябушко М. М.* Лікувально-профілактична ефективність природного сорбенту та антиоксидантів при тривалому надходженні в організм фторидів: Дис. ... канд. мед. наук. — Полтава, 2002. — 155 с.

9. *Роль* экологических факторов в формировании заболеваемости аутоимунным тиреоидитом / Л. В. Савина, С. Л. Белоножкин, Г. В. Кадыгроб и др. // *Проблемы эндокринологии.* — 1999. — Т. 45, № 5. — С. 26-29.

10. *Цебржинский О. И.* Влияние фторида натрия на процессы свободнорадикального окисления и антиоксидантную систему организма животных и человека: Автореф. дис. ... канд. биол. наук. — Симферополь, 1992. — 22 с.

11. *Югов В. К., Сидора В. Д.* Стан функції йодного обміну та онкозахворюваності в регіонах Полтавської області, населення яких вживає воду з різним вмістом фтору // *Укр. радіол. журнал.* — 2000. — № 3. — С. 330.

*Передплачуйте і
читайте*

ОДЕСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Передплата приймається у будь-якому передплатному пункті

У випусках журналу:

- ◆ *Теорія і експеримент*
- ◆ *Клінічна практика*
- ◆ *Профілактика, реабілітація, валеологія*
- ◆ *Нові технології*
- ◆ *Огляди, рецензії, дискусії*

Ціна передплати на півріччя (три номери):

- для підприємств та організацій — 60 грн;
- для індивідуальних передплатників — 30 грн.

Передплатні індекси:

- для підприємств та організацій — 48717;
- для індивідуальних передплатників — 48405.

